Food and Agriculture Organization of the United Nations

«Merkezi Aziýanyň we Türkiýäniň gurak we şorlaşan oba hojalyk önümçilik ýerlerinde tebigy serişdeleriň toplumlaýyn dolandyrylyşy»(CACILM-2)

TÜRKMENISTAN

Hanekow Rahmanberdi, Taslamanyň Milli Ýolbaşçysy

Food and Agriculture Organization of the United Nations

Taslamanyň maksady

Merkezi Aziýanyň we Türkiýäniň gurak we şorlaşan oba hojalyk önümçilik ýerlerinde tebigy serişdeleriň toplumlaýyn dolandyrylyşyny (TSTD) giňeltmek. Oba hojalyk önümçilik ýerlerini dolandyrmagyň toplumlaýyn çemeleşmelerini we TSTD usulyny ornaşdyrmak topragyň şorlaşmak ymtylyşynyň kemelmegine, eroziýanyň kemelmegine, suw serişdelerini toplamaga we gorap saklamaga, kömürturşy gazynyň siňdirilmegine we agrobiodürlüligiň ýitirilmeginiň azaldylmagyna, we şeýlelikde çölleşme ymtylyşynyň kemeldilmegine ýardam etmelidir

TASLAMA BARADA UMUMY MAGLUMAT

Taslama gatnaşýan ýurtlar:
Türkmenistan, Gazagystan, Gyrgyzstan, Täjigistan, Özbegistan we Türkiýe

Taslamanyň ýerine ýetiriliş möhleti:
2018-2022 (taslama 2024 ýyla çenli uzaldyldy)

Taslamanyň Donory
Bütindünýa Ekologiýa Gaznasy (GEF), BMG-niň azyk we oba hojalyk guramasy (FAO)

Taslamanyň halkara we milli hyzmatdaşlary
GEF, FAO, Bioversity Int, CAREC, GIZ, ICARDA, ICBA, IFAS, IWMI, UCA, WOCAT, ZOI we milli hökümet guramalary

TÜRKMENISTAN

Birleşen Milletler Guramasynyň oba hojalyk we azyk guramasy (FAO) we Türkmenistanyň Hökümeti tarapyndan 2019 ýylyň 11-nji awgustynda gol çekildi

Ýerine ýetiriji hyzmatdaş:

Türkmenistanyň oba hojalyk we daşky gurşawy goramak Ministrligi

Taslamanyň milli hyzmatdaşlary

- **Türkmenistanyň suw hojalygy dowlet Komiteti**
- **Oba hojalygy boýunça ylym we bilim edaralary**
- **Ýerli häkimýetleriň wekilleri**

Taslamanyň Komponentleri

1. Tebigy serişdeleriň toplumlaýyn dolandyrylyşynyň netijeli amala aşyrylmagyna ýardam bermek üçin sebitleýin hyzmatdaşlyk
2. Durnuklylyk faktoryny TSTD strategiki, hukuk we instusional gurluşyna girizmek
3. Gurakçylyk we şorlaşma howpy bar bolan önümçilik sebitlerinde klimat taýdan optimizirlenen oba hojalygy ýörelgäniň tejribesiniň gerimini giňeltmek

Türkmenistanda taslamanyň synag sebitleri

Nohur(daglyk)

Merkezi Garagum (çöllük)

Gurbansoltan Eje etraby (suwarymly ýerler)

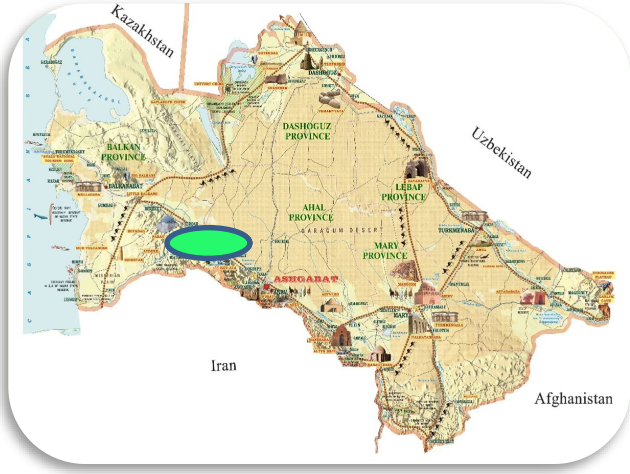

Taslamanyň esasy ugurlary

Analitik iş (hasabatlar, teklipler we ş.m.)

❖Ýer/suw serişdelerini, öri meýdanlary, aýratyn goralýan tebigy ýerleri we tokaý serişdelerini durnukly dolandyrmak çygrynda milli maksatnamalara hem-de meýilnamalara, ýurtdaky strategiýalara, hukuk we institusional babatda resminamalara seljerme etmek we agzalan ugurlardaky milli kanunçylygy we strategiki resminamalary kämilleşdirmek we durnuklylyk meselelerini girizmek boýunça teklipler işlenip taýýarlamak

❖Çölleşmä garşy göreşmek boýunça Milli Hereketleriň Meýilnamasynyň täzelenen redaksiýasyny taýýarlanylamak (gurakçylyga garşy göreş boýunça strategiýalary we gönükdiriji ugurlary duzmek)

❖Oba hojalygy pudagynda howanyň üýtgemegi bilen baglanyşykly irki duýduryş, betbagtçylyklaryň töwekgelçiligini dolandyrmak we agrometeorologiýa hyzmatlary ulgamyna seljeriş bermek

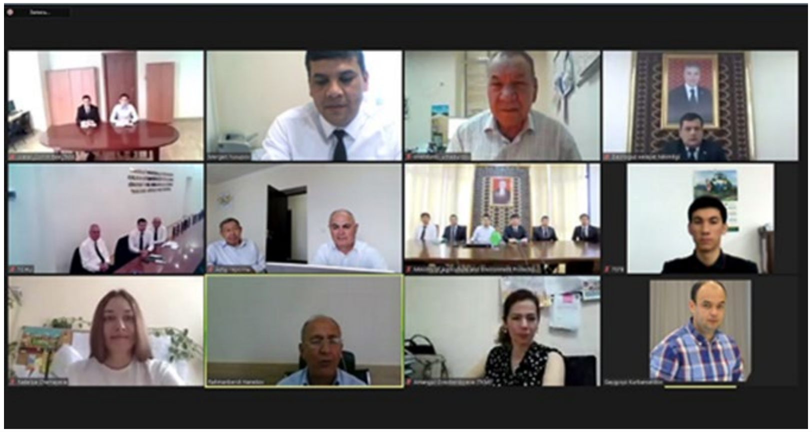

Taslamanyň esasy ugurlary

Hyzmatdaşlaryň mümkinçiliklerini güýçlendirmek

- ❖CACILM-2 taslamasynyň we umuman FAO-nyň çäginde gurnalýan dürli ugurlar boýunça (WOCAT, GSP, şorlaşma, öri meýdanlaryny dolandyrmak we ş.m.) milli hünärmenleriň okuwlara gatnaşmagy
- ❖Ýerli hünärmenleriň FAO dürli gurallaryny we usullaryny ýaýratmak boýunça ukybyny ýokarlandyrmak üçin milli okuwlary gurnamak (AquaCrop, Daýhan Meýdan Mekdepleri (FFS) we ş.m.) we materiallary taýýarlamak
- ❖Öňdebaryjy TSTD we ÝSDD usullary we tilsimatlary boýunça tehniki gollanmalar işlenip düzmek, neşir etmek we ýaýratmak

Food and Agriculture Organization of the United Nations

Taslamanyň esasy ugurlary

Meýdan işleri we gurakçylyga we şora sezewar bolan önümçilik ýerlerinde klimat taýdan optimizirlenen oba hojalygy (KTOOH) ýörelgäni ornaşdyrmak

- Guraklyga we şorlaşma çydamly miwe, tokaý we çöl görnüşlerini ösdürip ýetişdirmek üçin taslamanyň synag meýdançalarynda nahalhanalary döretmek
- Taslamanyň synag etraplarynda tokaýçylygy dikeltmek

Food and Agriculture Organization
of the United Nations

gef

Meýdan işleri we gurakçylyga we şora sezewar bolan önümçilik ýerlerinde klimat taýdan optimizirlenen oba hojalygy (KTOOH) ýörelgäni ornaşdyrmak

Netijeli suw toplamak we suw tygşytlaýjy usullary ulanmagyň gerimini giňeltmek

- Nahalhanalarda we beýleki taslama meýdançalarynda damjalaýyn suwaryş ulgamyny döretmek

- Guýulary, sardoplary, bentleri we suw howdanlaryny gurmak/abatlamak

- Ýyladyşhanalar

Food and Agriculture Organization of the United Nations

Meýdan işleri we gurakçylyga we şora sezewar bolan önümçilik ýerlerinde klimat taýdan optimizirlenen oba hojalygy (KTOOH) ýörelgäni ornaşdyrmak

Guraklyga we şorluga garşy göreşmek üçin serişdeleri tygşytlaýjy tehnologiýalary ulanmak

- Serişdeleri tygşytlaýan oba hojalyk enjamlaryny satyn almak

- Şorlaşma garşy göreş çäreleri (synag meýdançasyny döretmek, zeýkeş kollektoryny arassalamak we ş.m.)

Meýdan işleri we gurakçylyga we şora sezewar bolan önümçilik ýerlerinde klimat taýdan optimizirlenen oba hojalygy (KTOOH) ýörelgäni ornaşdyrmak

Taslamanyň synag etraplarynda topragyň şorlugyny kesgitlemek we şorlaşma we gurakçylyk kartalaryny düzmek

- GIS/kartalaşdyryş enjamlaryny satyn almak
- Topragyň, suwuň we oba hojalyk ösümlikleriniň çalt derňewini geçirmek üçin enjamlar toplumyny satyn almak

DIŇLÄNIŇIZ ÜÇIN SAG BOLUŇ!

Rahmanberdi Hanekow
Rahmanberdi.Hanekov@fao.org